

**Олександр БЕЗРУЧКО**

**ПЕРЕВЕДЕННЯ КИЇВСЬКОГО  
ДЕРЖАВНОГО ІНСТИТУТУ КІНЕМАТОГРАФІЇ  
ДО МОСКВИ: НОВІ ДОКУМЕНТИ РДАЛМ**

Про художній факультет Київського державного інституту кінематографії (КДІК), або як його іноді називали після реформи кіноосвіти 1934 р., Український інститут кінематографії, в радянські часи кінознавці намагалися не згадувати. З набуттям Україною незалежності з'явилася можливість відновлення цих сторінок національної кіноосвіти. Тому реконструкція функціонування цього навчального закладу є надзвичайно актуальним і перспективним напрямом досліджень.

У Російському державному архіві літератури і мистецтв (рос. – РГАЛИ, Российский государственный архив литературы и искусств) віднайдено унікальні документи про переведення художнього факультету Київського державного інституту кінематографії (КДІК) до Москви.

З початку навчального року 1932–1933 і до закриття, під маркою реорганізації, художнього факультету КДІКу в 1938 р. жодного документа в українських архівах немає. Або ж, що менш ймовірно, вони з незрозумілих причин зберігаються в закритих спецховищах. У цей час в Україні був голодомор, проводилися масові репресії. Можливо, ці фактори й вплинули на зникнення документів.

Після реформи радянської кіноосвіти 1934 р. більшість спеціальностей художнього факультету (кінорежисера, сценариста, кіноактора) було скасовано. Частина найкращих студентів отримала право вступати до Київського театрального інституту на театральних режисерів і акторів, друга частина – в кіноакторську школу при Київській кінофабриці під керівництвом колишніх викладачів художнього факультету КДІКу В. Юнаківського та Г. Авенаріуса. Студенти перших курсів та найменш здібні другокурсники отримали довідку про прослуховування відповідних предметів та пішли працювати на виробництво, здебільшого на кінофабрики (Київську і Одеську), в театри. Не виключено, що увесь масив документів художнього факультету був переданий Київському державному театральному інституту, Київській кінофабриці. Проте у фондах ані цих організацій, ані Державного архіву м. Києва та Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, куди відповідно передавалися документи вже з цих організацій жодного документа, який би стосувався художнього факультету КДІКу, не було знайдено.

Виникає питання – чому не були передані документи Київського кіноінституту 1930/31 та 1931/32 навчальних років? Повний комплект оригіналів цих документів зберігається у ф. 1238 Державний український трест кінопромисловості “Українфільм” Державного всесоюзного кінофотооб’єднання “Союзкіно” Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України. Чому вони збереглися?

Через відсутність документів КДІКу після літньої сесії 1932 р. серед українських кінознавців навіть існували розбіжності, в якому році було закрито художній факультет цього інституту – 1937 чи 1938?

В архіві Студії хронікальних фільмів зберігається справа відомого українського режисера і оператора хронікальних фільмів Ізраїля Цальовича Гольдштейна. В автобіографії колишній студент художнього факультету КДІКу власноручно записав: “У 1935 році закінчив школу-десятирічку у Києві і поступив у Київський кіноінститут. У 1937 р. був переведений в Москву у ВДІК і закінчив його у 1939 році”<sup>1</sup>. Автобіографія датована 2 жовтнем 1946, тобто через 8 або 9 років після описаних подій. Це було підставою вважати деякий час, що переведення київських студентів – операторів відбулося у 1937 р. Проте, як з’ясувалося пізніше, І. Гольдштейн помилився – студентів-операторів перевели з Києва до Москви все ж таки влітку 1938 р. “Операторський факультет Київського інституту кінематографії, – повідомляла загальносоюзна газета “Кино”, – ліквідується. Студентам 3 та 4-х курсів цього факультету буде надана можливість закінчити свою освіту у ВДІКу”<sup>2</sup>.

Завдяки цій реорганізації ВДІК став на теренах СРСР єдиним вищим навчальним закладом, що готував фахівців мистецького профілю кінематографа, і тому перетворився з “Вищого державного інституту кінематографії” на “Всесоюзний...”.

Разом з переведенням художнього факультету Київського кіноінституту до Москви були забрані всі документи. Під час пошуку в російських архівах з’ясовано, що у ВДІКу документів художнього факультету КДІКу не знайдено. Проте частина віднайшлася. У ф. 2900 РДАЛІМ \* зберігаються оригінали п’ятнадцяти документів щодо діяльності художнього факультету КДІКу.

Першим серед них є “Проект профілю кінооператора КДІКу” на 5 сторінках. У ньому дається визначення професії оператора, розповідається, що входить до його компетенції, пояснюється, чому КДІК не готує окремо операторів художнього, хронікального і навчального профілю, а навчає операторів-універсалів, які можуть працювати в будь-якому з видів кінематографії. Завдяки цьому документу можна дізнатися, що навчальний процес, розрахований на 5 років, поділяється на

\* Російський державний архів літератури та мистецтва, ф. 2900 (Всеросійський державний інститут кінематографії ім. С. А. Герасимова), оп. 1, спр. 35, арк. 1–26.

3 цикли предметів: соціально-економічних та філософських, загально-освітніх і загальнотехнічних, мистецтвознавчих дисциплін. Також названо предмети, що входять до кожного циклу, описуються всі курсові роботи, якими протягом всього навчання повинен опанувати студент.

Наступним документом є “Пояснювальна записка до навчального плану операторського факультету КДІКу” на 8 сторінках. У ньому детальніше описані предмети, що входять до кожного з названих в попередньому документі циклів. Деталізація ґрунтовна. Так, наприклад, дається не лише визначення предмета “Оптичні предмети”, але й називаються підрозділи, з яких він складається і на що викладачам потрібно звертати особливу увагу.

У “Навчальному плані операторського факультету Київського державного інституту кінематографії” детально розписуються години на кожному з курсів, які виділяються на всі предмети протягом майже п’ятирічного навчання. Потрібно звернути увагу на те, що режисери і сценаристи в той же час навчалися всього чотири роки. Крім того, в цьому документі існує ще одна надзвичайно цікава деталь – спеціалізація військової підготовки. У КДІКу, на відміну від ВДІКу, це була повітряно – десантна підготовка, яка потребує істотної матеріально-технічної бази: парашутів, літаків, спеціальних тренажерів тощо.

Як видно з назви, в “Розподілі курсових іспитів і заліків по семестрам” описано заліки та іспити з яких предметів, на якому курсі повинні здавати оператори протягом усіх років навчання.

Завдяки “Навчальним планам” дізнаємося про предмети на різних курсах, прочитані протягом 1935/36, 1936/37, 1937/38 рр. Одним із студентів на той час вже четвертого курсу був згаданий раніше І. Гольдштейн.

Надзвичайно цінний для дослідників “Курсовий паспорт студентів операторського факультету КДІКу набору 1935/36 навчального року” (тогочасний четвертий курс). В ньому розписано не лише предмети, які вивчали студенти, але й названі прізвища викладачів. Деяких з них (Файнштейна, Кульженко) згадувала у своїх спогадах одна з колишніх студенток Євгенія Лісовська<sup>3</sup>, яка потім сама викладала у КДІКу “Композицію кадру”. Після одруження вона взяла прізвище чоловіка Яковлева. Проте більшість прізвищ викладачів залишалися невідомими кінознавцям. Завдяки цьому документові відкрито ще одну сторінку історії української кіноосвіти.

Такий же “Курсовий паспорт...” існує і для студентів 3 і 2 курсів. Педагоги КДІКу зробили проекти для всіх курсів і на 1938/39 навчальний рік.

Останнім документом є список програм операторського факультету, який Київський державний інститут кінематографії передав Всесоюзному державному інституту кінематографії із зазначенням кількості сторінок кожної з програм.

Таким чином, реконструйовано ще одну маловідому сторінку історії національної кіноосвіти, а в науковий обіг введено нові документи КДККУ.

<sup>1</sup> Архів студії хронікальних фільмів, спр. І.Ц. Гольдштейна, Автобіографія, арк. 3.

<sup>2</sup> Реорганизация Всесоюзного института кинематографии: [Ред. ст.] // Кино. – 1938. – 29 августа.

<sup>3</sup> Лисовская Е. Предвоенный выпуск // Искусство кино. – 2002. – № 3. – С. 122–129.

## № 1

### ПРОЕКТ ПРОФІЛЯ КІНООПЕРАТОРА КДККУ

1937 р., м. Київ

Киевский Институт Кинематографии на Операторском факультете готовят кинооператоров для Советской Кинематографии.

Оператор, как работник идеологического фронта, обеспечивает показ диалектики объективной действительности, процессов классовой борьбы и социалистического строительства в их движении и развитии в художественных образах или научных понятиях, в целях не только познания действительности, но и ее изменения.

В компетенцию кинооператора входит:

1. Участие вместе со всем творческим коллективом съемочной группы в разработке режиссерского сценария. Учитывая при этом современное состояние развития технических и экономических возможностей кинопроизводства.

2. Кинооператор принимает участие в разработке задания художнику и архитектору, а затем и утверждение эскизов, макетов и декораций, как по линии пригодности к съемке, так и по линии соответствия их общей стилистической установке фильма.

3. На основании режиссерской разработки сценария и предварительной организации материала кинооператор составляет операторский сценарий, который является расшифровкой творческих методов и способов технической интерпретации сценарного материала. Оператор вносит в операторский сценарий относительно каждого кадра сведения о его плане, композиционном оформлении, схеме соответствующего освещения, светочувствительном материале, съемочной точке, оптике и прочих технических приспособлениях, подчинения художественную функцию каждого приема, идейной целеустремленности в плане социалистического реализма.

4. Оператор лично и через ассистентов и помощников осуществляет процесс киносъемки фильма, пользуясь при этом всеми специфическими для кинопроизводства изобразительными средствами. Подчиняя их задачам, поставленными перед фильмом.

5. Оператор ставит требования и контролирует работу лаборатории по изготовлению негатива и позитива фильма, обеспечивая как в процессе съемки, так и в процессе обработки фильма высокое техническое качество изображения негатива и позитива.

Поскольку творческий и технологический процесс является в основном единым для операторов художественного, хроникального и учебного филь-

мов, Украинский Институт кинематографии не вводит в процессе обучения соответствующих дифференциаций и готовит операторов широкого профиля.

В результате склонности и способности отдельных студентов и в зависимости от степени усвоения всей суммы знаний, художественной подготовки и овладения техническими дисциплинами, а также практическая работа в институте, производственная практика на кинопроизводствах, факультативные дисциплины и дипломный проект определяют специализацию оператора.

Как один из основных участников творческого процесса по созданию кинопроизведения – кинооператор должен своей работой обеспечить высокое художественно – идеологическое качества фильма, а посему студент должен овладеть всей суммой знаний философских (диалектический материализм), художественных и технических дисциплин, необходимых для осуществления творческих замыслов сценария и обеспечения высокого изобразительного качества (как художественного, так и технического) фильма.

В процессе 5-летнего обучения общую подготовку кинооператора определяют следующие циклы:

1. Цикл социально-экономических и философских дисциплин.
2. Цикл общеобразовательных и общетехнических дисциплин.
3. Цикл искусствоведческих дисциплин.

Специальная подготовка обеспечивается специальным циклом дисциплин, объединяющих вопросы техники киносъемки и творческого процесса киносъемки.

Цикл общетехнических дисциплин предусматривает необходимую подготовку по математике, физике, химии, электротехнике, техническому черчению, а также достаточное знакомство с одним из иностранных языков (английский язык).

Цикл искусствоведческих дисциплин дает необходимые знания по общей истории искусств, искусству народов СССР, рисунку, основам драматургии и киносценария, истории кино, режиссуре и монтажу.

Цикл специальных дисциплин включает следующие дисциплины:

1. Общий курс фотографии.
2. Фото-кино материаловедение.
3. Оптические инструменты.
4. Цветоведение и цветное фото и кино.
5. Техника киносъемки.
6. Теория и практика операторской работы.
7. Специальные методы киносъемки.
8. Основы звукозаписи и звуковоспроизведения.

Объем дисциплин техники киносъемки и операторского мастерства дан в таком размере, который обеспечивает теоретическое и практическое освоение студентом квалификации кинооператора.

Учитывая перспективы развития цветной кинематографии, в учебном плане заложены основы подготовки операторов и по цветной кинематографии, как введением курса цветоведения, цветного фото и кино, так и соответствующей направленности специальных дисциплин: техники киносъемки, теории и практики операторской работы, фотокиноматериаловедение и др.:

Каждый раздел дисциплины специального цикла сопровождается соответствующей практикой в лабораториях и ателье Киноинститута и в павильонах Киевской киностудии.

В процессе 5-ти летнего обучения студ. производит следующие курсовые работы:

1. Разработки и съемка фотоэпизода.
2. Разработка и киносъемка по произведению живописи.
3. Разработка и съемка эпизода в декорации.
4. Составления операторской экспликации в операт. сценария и съемка эпизода.

Для обеспечения дифференциации по уклонам в учебном плане предусмотрены факультативные дисциплины.

Методика построения хроникального фильма.

Методика построения учебного фильма.

Композиционная киносъемка.

Аэрокиносъемка

Теория и история литературы.

История театра.

Кинопросмотры

Производственная практика:

По окончании II-го курса:

Работа в осветительном цехе Киностудии.

Работа на базе съемочной аппаратуры Киностудии.

Работа в светотехнической лаборатории Киностудии.

Работа в кинолаборатории Киностудии.

Работа в группе пом. оператором Киностудии.

По окончании III – го курса:

Работа в съемочной группе в качестве пом. оператора.

По окончании IV-го курса – преддипломная практика в соответствии с тематикой дипломного проектирования.

Дипломное проектирование по операторскому факультету определяется разработкой и защитой операторской экспликации и операторского сценария по заданному режиссерскому сценарию и съемка в производственных условиях эпизода из данного сценария.

*РГАЛИ, ф.2900, оп. 1, спр. 35, арк. 1–5. Машинопис*

## № 2

### РОЗПОДІЛ КУРСОВИХ ІСПИТІВ І ЗАЛІКІВ ПО СЕМЕСТРАМ

23 грудня 1937 р., м. Київ

№ п/п	Наименование дисциплины	На каком семестре производится		№ п/п	Наименование дисциплины	На каком семестре производится	
		Экзамены	Зачеты			Экзамены	Зачеты
1	Политэкономия	II, IV		13	Рисунок		II
2	Диамат и истмат	Экзамены	Зачеты		Основы драматургии и киносценарий	Экзамены	Зачеты
3	Ленинизм	VII		15	История кино	VII	

№ п/п	Наименование дисциплины	На каком семестре производится		№ п/п	Наименование дисциплины	На каком семестре производится	
		Экзамены	Зачеты			Экзамены	Зачеты
4	Английский язык	V	I, II, III, IV	16	Режиссура, монтаж	VIII	
5	Физика	I, II	I, II	17	Общий курс фотографии	I, II, III	I, II, III
6	Математика	I		18	Фототкиноматериаловедение	III, IV, V	III, V
7	Техническая механика	V		19	Оптические инструменты	II	
8	Химия	II		20	Цветоведение и цветное фотокино	VI, VII	VII
9	Электротехника	III	III	21	Техническая киносъемка	III, V, VII, VIII	III, IV, VI, VII, VIII
10	Техническое черчение		I	22	Теория и практика операторской работы	V, VI, VIII	IV, V, VII, VIII
11	Общая история искусств	II		23	Спецметоды киносъемки	VIII	VIII
12	Искусство народов СССР	III		24	Звукозапись и звуковоспроизведение	VIII	

Учебный план Операторского факультета утвержден Советом Института 23 декабря 1937 года.

/М.П./ Директор Института кинематографии /Юрьев/

Утверждено Трестом Украинфильм 19 января 1938 года

/М.П./ Директор Треста Украинфильм /Карасев/

Утверждено Управлением по делам искусств при СНК УССР 28 января 1938 года

/М.П./ Директор Управления по делам искусств при СНК УССР /Гришко/

С подлинным верно:

Секретарь /Подпись рукописная/

*РГАЛИ, ф. 2900, оп. 1, спр. 35, арк. 16. Машинопис.*



**№ 3**  
**КУРСОВИЙ ПАСПОРТ СТУДЕНТІВ НАБОРУ**  
**1935–1936 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ**

16 серпня 1938 р., м. Київ

№ п/п	Дисципліна	Преподаватель	Часы	
			Планировалось	Фактически
<b>1-й семестр 1935–1936 гг.</b>				
1	Электротехника	Рынкевич	50	40
2	Политэкономия	Берсен Яковлева	50	64
3	Английский язык	Карлина	50	46
4	Украинский язык	Фрейлих	50	44
5	Математика	Печук	50	46
6	Физика	Линиченко	50	42
7	Химия	Павлов	36	44
8	Техническое черчение	Олифер	50	54
9	Фотография (теория и практика)	Файнштейн Новиков	130	188
10	Рисунок	Бохонов	60	24
11	Композиция кинокадра	Лисовская	30	10
12	Военное дело	Фролов	40	26
13	Физкультура	Кондратенко	32	16
<b>Лаборатории</b>				
1	Химия	Гончаров	28	28

<b>2-й семестр 1935–1936 гг.</b>				
1	Электротехника	Рынкевич	30	26
2	Политэкономия	Берсен Яковлева	50	50
3	Английский язык	Карлина	50	52
4	Украинский язык	Фрейлих	50	44
5	Математика	Печук	50	54
6	Физика	Линиченко	40	38

\* Рукописная приписка: существ. IV курс.



№ п/п	Дисциплина	Преподаватель	Часы	
			Планировалось	Фактически
7	Химия	Павлов	26	22
8	Техническая механика	Любарский	50	34
9	Фотография (теория и практика)	Файнштейн Новиков	120	96
10	Рисунок	Бохонов	60	32
11	Композиция кинокадра	Бохонов Лисовская	90	62
12	Военное дело	Фролов	40	40
13	Физкультура	Кондратенко	36	6
14	Техника съемки	Горицын Берковский	112	112
<b>Лаборатории</b>				
1	Химия	Гончаров	20	20
2	Физика	Пасичник	30	30
3	Электротехника	Мельников	14	14

<b>3-й семестр 1936–1937 гг.</b>				
1	Английский язык	Карлина	96	88
2	Физика	Линиченко	48	36
3	Военное дело	Лазаревич	70	52
4	Физкультура	Кондратенко	48	32
5	Фото-кино-материаловеден. (химия фото-проц)	Балл Павлов	70	58
6	Техника съемки (теория и практика)	Горицын	144	148
7	Фотография (теория и практика)	Файнштейн Новиков	88	88
8	История искусств	Кульженко	120	110
<b>4-й семестр 1936–1937 гг.</b>				
1	Английский язык	Карлина	26	24

№ п/п	Дисциплина	Преподаватель	Часы	
			Планировалось	Фактически
2	Диамат	Борщевский	52	48
3	Физкультура	Кондратенко	12	28
4	Фото-кино-материаловеден. (сенситометрия)	Балл Новиков	104	82
5	Техника съемки (теория и практика)	Горицын	78	74
6	Операторское искусство	Панкратьев	104	78
<b>Производственная практика</b>				
<p>Продолжительность практики – 2 месяца</p> <p>Ознакомление студентов с общим процессом производства кинофильмов: с этой целью студенты работают 1 м-ц в основном в качестве осветителей в осветительном цеху киностудии и второй месяц в качестве помощников операторов в съемочных группах киностудии.</p>				

<b>5-й семестр 1937–1938 гг.</b>				
1	Операторское искусство	Топчий	98	66
2	Политэкономия	Яковлев	66	60
3	Технология проц. и обраб. фото-киномат.	Золотницкий	44	42
4	Цветн. фото-кино	Балл	34	28
5	История искусств	Кульженко	40	34
6	Теория оптических инструментов	Балл Путилина	32	32
7	Физкультура	Кондратенко	40	26
8	Техника съемки	Горицын	76	90
<b>Лаборатории</b>				
1	Техника съемки	Горицын	80	104
2	Теория оптических инструментов	Путилина	10	9

<b>6-й семестр 1937–1938 гг.</b>				
1	Операторское искусство	Топчий	30	неразб
2	Технология фото-киномат.	Золотницкий	16	неразб

№ п\п	Дисциплина	Преподаватель	Часы	
			Планировалось	Фактически
3	Цветн. фото-кино	Балл	10	неразб
4	История искусств	Кульженко	48	46
<b>Лаборатории</b>				
1	Техника съемки	Горицын	40	42
2	Цветн. фото-кино	Гинзбург Рыбачек	30	26
3	Операторское искусство	Кульчицкий Берковский	18	неразб
<b>Производственная практика</b>				
Продолжительность практики – 3 месяц. Освоение производственных приемов и навыков пом. кинооператора съемочной группы.				

ДИРЕКТОР КИЕВСКОГО ИНСТИТУТА КИНЕМАТОГРАФИИ /Підпис/ ЮРЬЕВ  
 ДЕКАН ОПЕРАТОРСКОГО ФАКУЛЬТЕТА /Підпис/ ФАЙНШТЕЙН  
 СЕРКАРЬ УЧЕБНОЙ ЧАСТИ /Підпис/ КОМАРНИЦЬКИЙ

*РГАЛИ, ф.2900, оп.1, спр. 35, арк. 20. Машинопис, Оригінал*

#### № 4

### КУРСОВИЙ ПАСПОРТ СТУДЕНТІВ НАБОРУ 1936–1937 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

16 серпня 1938 р., м. Київ

№ п\п	Дисциплина	Преподаватель	Часы	
			Планировалось	Фактически
<b>1-й семестр 1936–1937 гг.</b>				
1	Украинский язык	Караовская	96	86
№ п\п	Дисциплина	Преподаватель	Часы	
			Планировалось	Фактически
3	Химия	Павлов	50	44
4	Техническая графика	Олефир	72	74
5	Рисунок	Лисовская	80	78

\* Рукописная приписка: существ. III курс.

№ п/п	Дисципліна	Преподаватель	Часы	
			Планировалось	Фактически
6	Неразборч. -/ -	-/ -	96	24
7	Английский язык	Карлина	96	88
8	Военное дело	Лазаревич	42	50
9	Физкультура	Кондратенко	44	32
<b>Лаборатории</b>				
1	Химия	Гончаров	30	24

<b>2-й семестр 1936–1937 гг.</b>				
1	Физика	Франковский	88	58
2	Электротехника	Мельников	72	72
3	Рисунок	Лисовская	44	42
4	История искусств	Кульженко	100	112
5	Фотография (теория и практика)	Файнштейн Новиков	120	90
6	Политэкономия	Берсен Яковлева	108	66
7	Военное дело	Лазаревич	22	24
8	Физкультура	Кондратенко	22	28
9	Английский язык	Карлина	88	84
<b>Лаборатории</b>				
1	Физика	Пасичник	24	24
2	Электротехника	Мельников	24	30

<b>3-й семестр 1937–1938 гг.</b>				
1	Фотография	Файнштейн Новиков	84	84
2	Политэкономия	Берсен	56	58
3	Физика	Франковский	52	56
4	Сенситометрия	Балл	40	44
5	Англ. язык	Карлина	44	40
6	История искусств	Кульженко	40	34
7	Военное дело	Лазаревич	54	56

№ п/п	Дисциплина	Преподаватель	Часы	
			Планировалось	Фактически
8	Физкультура	Кондратенко	50	46
9	Техника съемки (теория и практика)	Горицын	128	116
<b>Лаборатории</b>				
1	Физика	Пасичник	12	18
2	Сенситометрия	Новиков	40	40
3	Техника съемки	Горицын	24	24

<b>4-й семестр 1937-1938 гг.</b>				
1	Политэкономия	Берсен	26	26
2	Англ. язык	Карлина	26	26
3	Физкультура	Кондратенко	13	8
4	Военное дело	Лазаревич	13	14
5	Техника съемки	Горицын	40	40
6	История искусств	Кульженко	40	44
7	Технология (химия фото-проц. ф/кино матер.	Павлов	50	28
8	Теория опт. инструментов	Путилина	62	30
9	Операторское искусство	Екельчик	100	92
<b>Лаборатории</b>				
1	Техника съемки	Кульчицкий	20	32
<b>Производственная практика</b>				
<p>Продолжительность практики – 2 месяца  Ознакомление студентов с общим процессом производства кинофильмов: с этой целью студенты работают 1 м-ц в основном в качестве осветителей в осветительном цеху киностудии и второй месяц в качестве помощников операторов в съемочных группах киностудии.</p>				

ДИРЕКТОР КИЕВСКОГО ИНСТИТУТА КИНЕМАТОГРАФИИ /Підпис/ ЮРЬЕВ  
ДЕКАН ОПЕРАТОРСКОГО ФАКУЛЬТЕТА /Підпис/ ФАЙНШТЕЙН  
СЕРКАРЬ УЧЕБНОЙ ЧАСТИ /Підпис/ КОМАРНИЦЬКИЙ

РГАЛН, ф.2900, оп.1, спр. 35, арк. 21. Машинопис, Оригінал

## № 5

## КУРСОВИЙ ПАСПОРТ СТУДЕНТІВ НАБОРУ 1937–1938 року

16 серпня 1938 р., м. Київ

## 1-й семестр 1937/38 учебн. года

№	Дисциплины	Преподаватель	Часы пл.	Часы факт.
1	Политэконом	Берсен	60	56
2	Физика	Франковский	70	66
3	Фотография	Файнштейн, Новиков, Берковский	88	96
4	Физкультура	Кондратенко	40	38
5	Военное дело	Лазаревич	32	36
6	Техническое черчение	Олефир	48	48
7	История искусств	Кульженко	24	18
8	Укр. язык	Карвовская	36	36
9	Математика	Печук	134	130
10	Химия	Павлов	98	90
<b>Лаборатории</b>				
1	Химия	Гончаров	30	28
2	Физика	Пасичник	22	18

## 2-й семестр 1937/38 учебн. года

1	Политэконом	Берсен	44	36
2	Физика	Франковский	68	64
3	Фотография	Файнштейн, Новиков, Берковский	60	42
4	Физкультура	Кондратенко	44	34
5	Военное дело	Лазаревич	44	38
6	Техническое черчение	Олефир	56	72
7	История искусств	Кульженко	108	80
8	Анг. язык	Карлина	88	70
9	Рисунок	Лисовская	88	63
<b>Лаборатории</b>				
1	Физика	Пасичник	14	12
2	Фотография	Файнштейн, Новиков, Гинзбург, Рыбачек, Берковский	46	40

ДИРЕКТОР КИЕВСКОГО ИНСТИТУТА КИНЕМАТОГРАФИИ      Підпис /ЮРЬЕВ/  
 ДЕКАН ОПЕРАТОРСКОГО ФАКУЛЬТЕТА                      Підпис / ФАЙНШТЕЙН/  
 СЕКРЕТАРЬ УЧЕБНОЙ ЧАСТИ                                  Підпис /КОМАРНИЦКИЙ/

*РГАЛИ, ф.2900, оп.1, стр. 35, арк. 22. Машинопис*

**№ 6**

**ПРОЕКТ НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ II КУРСУ  
 ОПЕРАТОРСЬКОГО ФАКУЛЬТЕТУ  
 НА 1938–1939 НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

Серпень 1938 р., м. Київ

№	Дисциплины	Преподаватель	На год	III сем. (20 шести- днев.)	IV сем. (12 шести- днев.)
1	Политэконом	Яковлев	60	60	-
2	Английский		108	60	48
3	Электротехника	Мельников	80	80	-
4	История искусств	Кульженко	80	80	-
5	Общий курс фотографии	Файнштейн, Новиков	40	40	-
6	Фотокиноматериало- ведение	Балл, Новиков	128	80	48
7	Оптич. инструм.	Путилина	48	-	48
8	Техника кинос.	Берковский, Горицын	192	100	92
9	Теория и практика операт. искусства	Екельчик, Топчий	112	20	92
10	Физкультура	Кондратенко	64	40	24
11	Военное дело	Лазаревич	64	40	24
<b>Итого</b>			<b>976</b>	<b>600</b>	<b>376</b>

ДЕКАН ОПЕРАТ. ФАКУЛЬТЕТА

ФАЙНШТЕЙН

Верно:

СЕКРЕТАРЬ УЧЕБН. ЧАСТИ

Підпис

/КОМАРНИЦКИЙ/

*РГАЛИ, ф.2900, оп.1, стр. 35, арк. 23. Машинопис*



## № 7

**ПРОЕКТ НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ III КУРСУ  
ОПЕРАТОРСЬКОГО ФАКУЛЬТЕТУ  
НА 1938–1939 НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

Серпень 1938 р., м. Київ

№	Дисципліни	Преподаватель	На год	VI сем. (20 шести- днів.)	VI сем. (8 шести- днів.)
1	Диамат	Скударь	140	100	40
2	Англ. язык		80	80	-
3	История искусств	Кульженко	40	40	-
4	Технологи. произв. и обраб. ф/ киноматер.	Золотницкий	80	80	-
5	Цветное кино	Балл	48	-	48
6	Техника киносъемки	Горицын	204	140	64
7	Операт. искуc.	Екельчик, Топчий	200	120	80
8	Теория оптич. инструм.	Путилина	40	40	-
<b>Итого</b>			<b>832</b>	<b>600</b>	<b>232</b>
Факультативн. дисциплины					
Кинопросмотры					

ДЕКАН ОПЕРАТ. ФАКУЛЬТЕТА

ФАЙНШТЕЙН

Верно:

СЕКРЕТАРЬ УЧЕБН. ЧАСТИ

Підпис

/КОМАРНИЦКИЙ/

*РГАЛИ, ф.2900, оп.1, спр. 35, арк. 24. Машинопис*

## № 8

**ПРОЕКТ НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ IV КУРСУ  
ОПЕРАТОРСЬКОГО ФАКУЛЬТЕТУ  
НА 1938–1939 НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

Серпень 1938 р., м. Київ

Дисциплины	Преподаватель	На год	VII сем. (20 шести- днів.)	VIII сем. (19 шести- днів.)
Ленинизм		80	80	-
Основы драматургии и киносценария	Григорьев	80	80	-
История кино	Авенариус	40	40	-

Дисциплины	Преподаватель	На год	VII сем. (20 шести- днев.)	VIII сем. (19 шести- днев.)
Режиссура и монтаж	Ромм А.	40	-	40
Цветное кино	Балл	60	60	-
Техника киносъемки	Горицын	120	80	40
Теория и практика операт. искусств	Топчий, Екельчик	480	120	340
Спецметоды киносъемки	Файнштейн	60	-	60
Звукозапись и звуковоспроизв.	Натаров	80	80	-
История искусств	Кульженко	40	40	-
Методы постр. уч. фильма	-	40	-	40
Методы постр. хроник. фильма	-	40	-	40
<b>Итого</b>			<b>600</b>	<b>560</b>
<b>Факультативные дисциплины</b>				
Кинопросмотры	-	120	60	60

ДЕКАН ОПЕРАТ. ФАКУЛЬТЕТА

ФАЙНШТЕЙН

Верно:

СЕКРЕТАРЬ УЧЕБН. ЧАСТИ

Підпис

/КОМАРНИЦКИЙ/

*РГАЛИ, ф.2900, оп.1, спр. 35, арк. 25. Машинопис***O. BEZRUCHKO****Transfer of the Kiev state institute of cinematography to Moscow:  
new records of the Russian State Archive of Literature and Art**

The author analyzes texts of unknown study programs' art faculty of Kyiv State Institute of cinema Art, which where transferring at 1938 year to the Allunion State Institute of cinema Art.